

\$mittsant

INFORMATION FRÅN SMITTSKYDD I NORRBOTTEN

SMITTSKYDD, NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING, 971 80 LULEÅ, TELEFON 0920-28 36 16

Nr 1 – 2016

Innehåll

Anmälningspliktiga sjukdomar – årsstatistik 2015 för Norrbotten.....	2
Tarminfektioner	2
Multiresistenta bakterier	3
Sexuellt överförda infektioner inklusive Hiv	4
Hepatiter.....	5
Sjukdomar ingående i barnvaccinationsprogrammet	6
Övriga sjukdomar	6
Tabell – fall av anmälningspliktiga sjukdomar.....	8

2015 får sägas ha varit ett rätt intensivt år för Smittskydd Norrbotten. Efter årsskiftet i fjol fortsatte arbetet med Ebola-förberedelserna i samband med utbrottet i Västafrika. Under sensommaren hade vi det största harpestartbrottet länet haft under överskådlig tid. Och nu under hösten förstås mycket arbete med smittskyddsfrågor i samband med flyktingsituationen.

Dessutom gick ju vår smittskyddsläkare Anders Österlund i pension nu i somras. Tack igen för din insats Anders! Självt har jag nu erbjudits och accepterat att ta över Smittskyddsläkaruppdraget och jag lär bli formellt utsedd i närtid. Spännande! Jag ser verkligen fram mot ett framtida samarbete med landstinget i stort, övriga myndigheter, media och - inte minst - norrbottningarna!

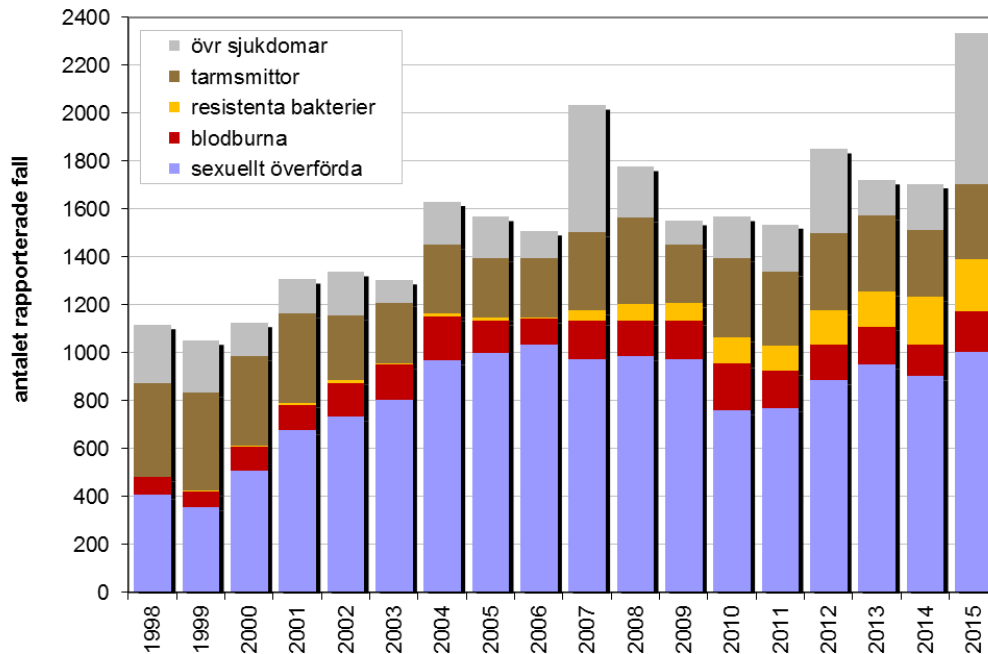
Här 2016 års första Smittsant och traditionsenligt årsstatistik för de anmälningspliktiga sjukdomarna.

Anders Nystedt, Smittskyddsläkare

Anmälningspliktiga sjukdomar – årsstatistik 2015 för Norrbotten

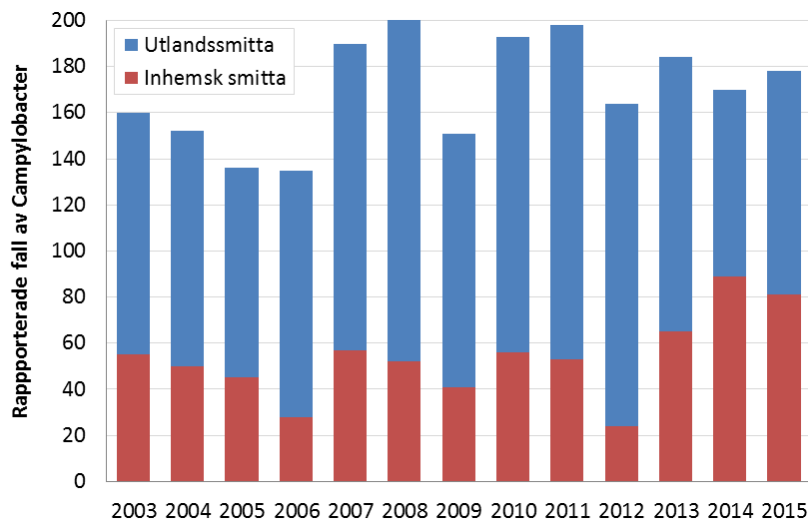
Viktiga förändringar under året

Under 2015 sågs en kraftig ökning av antalet anmälda fall enligt Smittskyddslagen – 2334 jämfört med 1702 fall 2014 (+ 37 %). Största ökningen stod harpest för (406 fall jämfört med 4 fall 2014) men även klamydia ökar oroväckande, 100 fall fler jämfört med 2014.

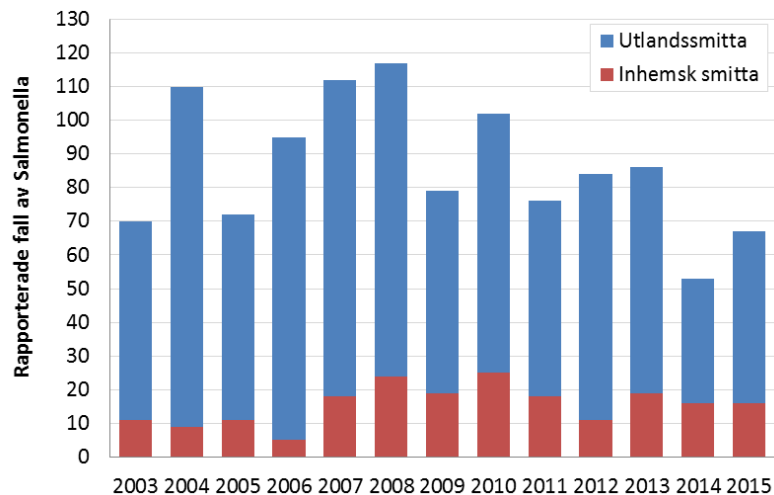
Tarminfektioner

Campylobacter: Campylobacter är den vanligaste bakteriella tarminfektionen. Under 2015 rapporterades 204 fall, en diskret ökning jämfört med 2014. Drygt hälften av fallen anges smittade utomlands. Något uppenbart epidemiologisk samband mellan de Norrbottniska fallen har inte hittats.

Giardia: Här ökade antalet anmälda fall från 20 till 27. Endast ett av dessa fall har anmälts som inhemsk smitta.

Salmonella: Av de 72 salmonellafall som rapporterades under året var 15 förmodligen smittade i Sverige. 51 anges som utlandssmittade och 6 fall har anmälts med smittland angivet som okänt. 17 av de anmälda patienterna har haft ett yrke som medfört att de tillfälligt fick avstängas från ordinarie arbetsuppgifter.

Shigella: Under året rapporterades två fall, bägge smittade utomlands.

Yersinia: Fyra fall rapporterades under året. Av dessa var tre sannolikt smittade i Norrbotten. Något uppenbart epidemiologisk samband mellan dessa fall har inte identifierats.

Multiresistenta bakterier

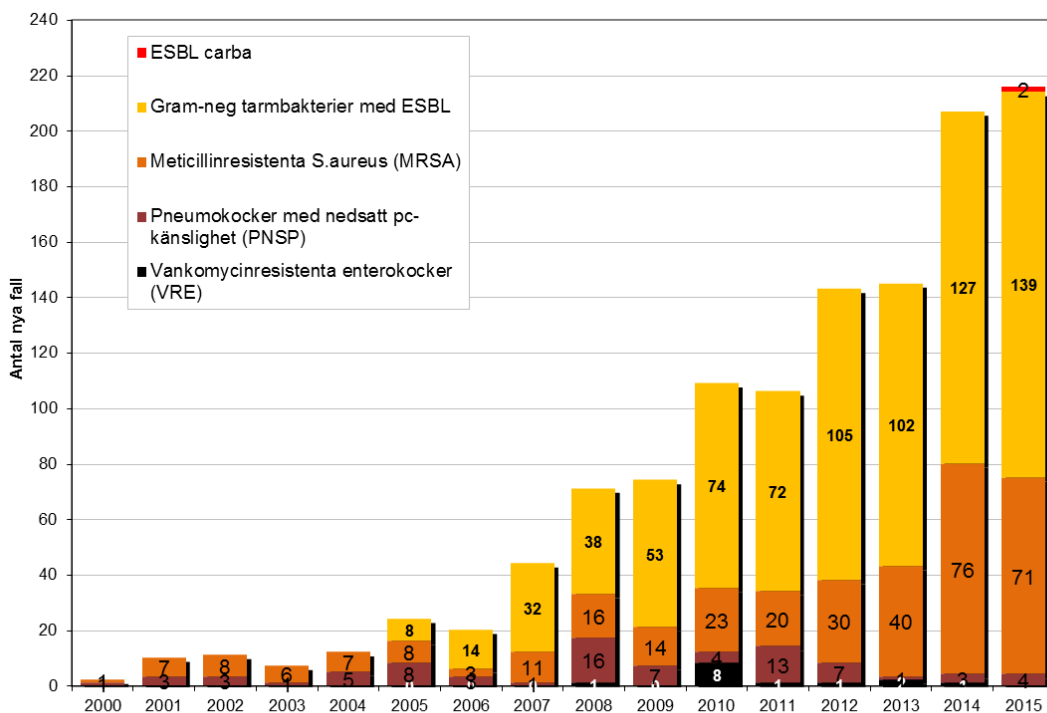
MRSA: Under 2015 rapporterades 71 nya fall av meticillinresistenta *Staphylococcus aureus* (MRSA) i Norrbotten vilket faktiskt är en liten minskning jämfört med 2014. Av dessa var 20 smittade utomlands, 14 i Sverige. För övriga 37 fall har smittort angivits som ”okänd”. Åtta fall har hittats i samband med smittspårning och screening vilket är en minskning. 24 fall hittades på det sättet i fjol. Analys av den differensen kan behöva göras i verksamheten? Fem personer anges smittade i samband med vård/omsorg inom hälso- och sjukvården. Man kan anta att vi kommer att se en ökning av antalet MRSA-fall under 2016 när provtagning i samband med hälsoundersökning av migranter kommer igång i full skala?

VRE: Inget fall av vankomycinresistenta *Enterococcus faecium* (VRE) rapporterades 2015.

Pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin: Under året rapporterades fyra fall. 3 av dessa anges smittade i Sverige. Vi har också haft ett utbrott på en skola med spridning av Pneumokocker med en väldigt besvärlig resistens men där MIC för penicillin dock inte översteg 1 mg/L.

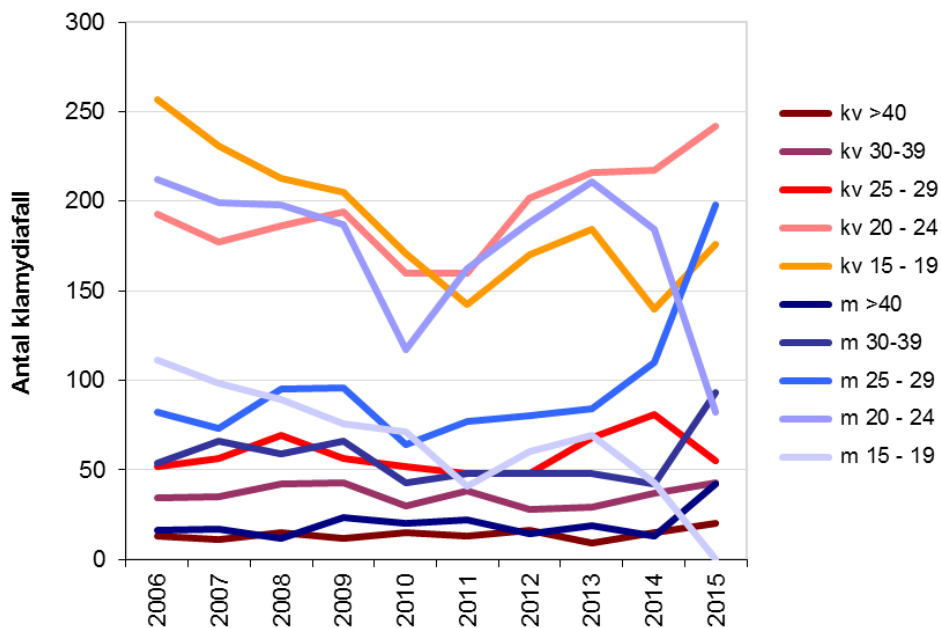
ESBL: Under året rapporterades 139 fall av Enterobacteriaceae (tarmbakterier) som producerar ”extended spectrum betalactamase” (ESBL). Detta motsvarar en 14 % ökning jämfört med 2014. 76 % av stammarna hittades i samband med urinodlingar.

ESBL_{carba}: Två fall av multiresistent ESBL_{carba} diagnosticerades under 2015. Bägge fallen var smittade i samband med sjukhusvård utomlands. Ett fall från södra Europa och en person smittad i Asien.

Sexuellt överförda infektioner inklusive Hiv

Klamydia: Under året rapporterades 988 nya fall (445 män och 543 kvinnor). Det innebär en ökning med 100 fall jämfört med 2014 (11 % ökning) vilket är oroväckande. Ökningen har främst skett i grupperna män 25-39 år och kvinnor 15-24 år. En utredning pågår för närvarande med mål att införa ”klamydiatestning på nätet” i länet. En service där den som misstänker sig ha blivit smittad kan beställa provtagningskit och utföra provtagning hemma.

Smittspårning av klamydia och gonorré är centraliserad i Norrbotten med gott resultat. I genomsnitt smittspårades 3,0 partners i samband med varje diagnosticerat fall.

Gonorré: Sexton nya fall rapporterades under året, tolv män och fyra kvinnor. Åtta personer hade smittats utomlands och fem i Sverige. Tre anmäldes med ”okänd smittort”. 1 juni 2015 infördes kombi-test på laboratoriet för genomgåvisning av både Klamydia och Gonokocker.

Syfilis: Under 2015 rapporterades endast ett fall av syfilis – en man smittad utomlands.

HIV: 18 nya Hiv-fall har diagnosticerats – alla utom en var smittade utomlands. En patient hade så kallad primär infektion men övriga diagnosticerade var asymtomatiska bärare. Inget fall av AIDS har anmälts och det rapporteras att patienter med Hiv-bärarskap i länet generellt har en väl fungerande behandling i de fall där behandling är indicerad.

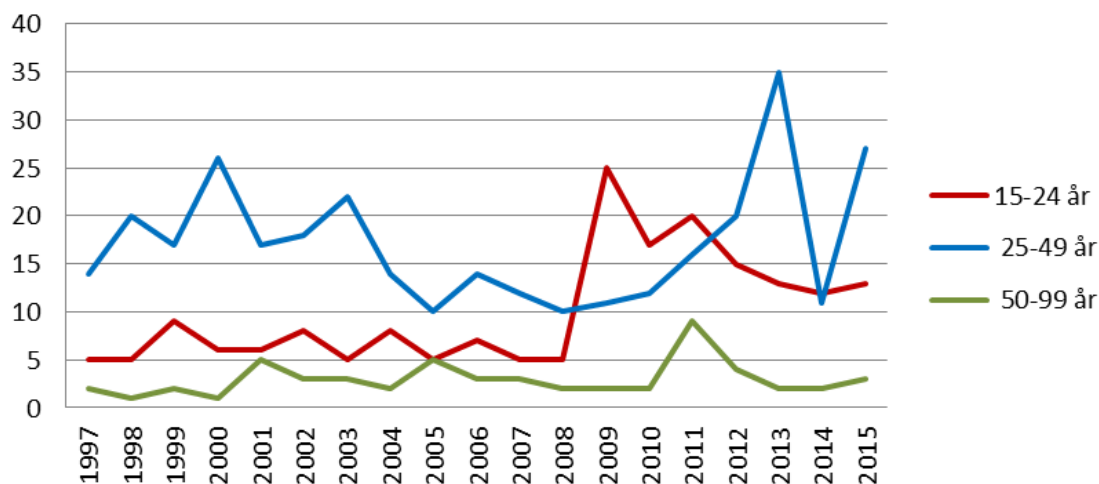
Hepatiter

Hepatit A: 3 fall har rapporterats. Två ovanligt nog smittade i Sverige. Ett fall i somras där smittan är okänd (frysta bär misstänktes men kunde inte verifieras) och ett fall från i december där utredning pågår (hade ätit ostron).

Hepatit B: Under 2015 rapporterades 86 nya fall. Endast ett av fallen anges smittad i Sverige och inget fall av akut sjukdom har konstaterats.

Hepatit C: Bland de 61 nya fall som rapporterades under året uppges en absolut majoritet smittade i Sverige. Den vanligaste smittvägen var smitta i samband med injektion av droger. Drygt 30 % av de diagnosticerade som anges smittade i samband med injektioner var under 25 års ålder. Detta är en fortsättning på den drogassocierade epidemi hos unga missbrukare som startade 2009 och som ännu inte bedarrat.

**Antal nya fall av hepatit C smittade via injektion av droger
Norrbottens Län**

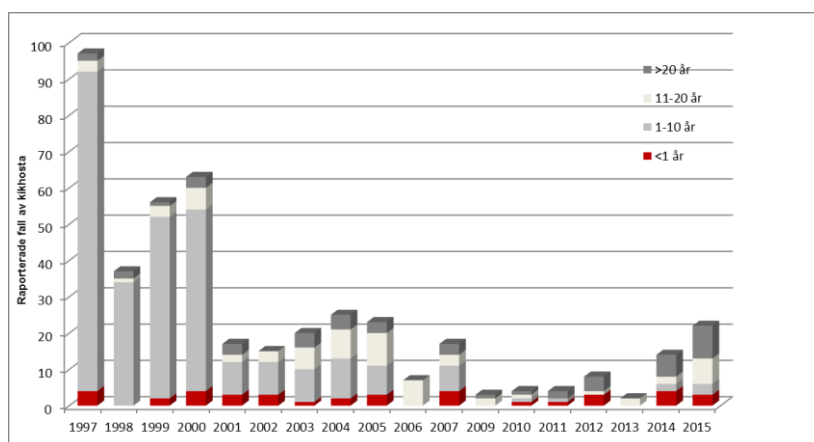
Det utreds för närvarande i landstinget möjlighet att i form av ett pilotprojekt starta upp en lågtröskelmottagning för intravenösa missbrukare i länet. Huvudsyftet med en sådan mottagning är att söka minska de medicinska riskerna/konsekvenserna för smitta och andra komplikationer hos personer som injicerar droger.

Sjukdomar ingående i barnvaccinationsprogrammet

Haemophilus influenzae typ b: Två fall med invasiv infektion orsakad av *Haemophilus influenzae* anmäldes. Ej vaccinerade patienter.

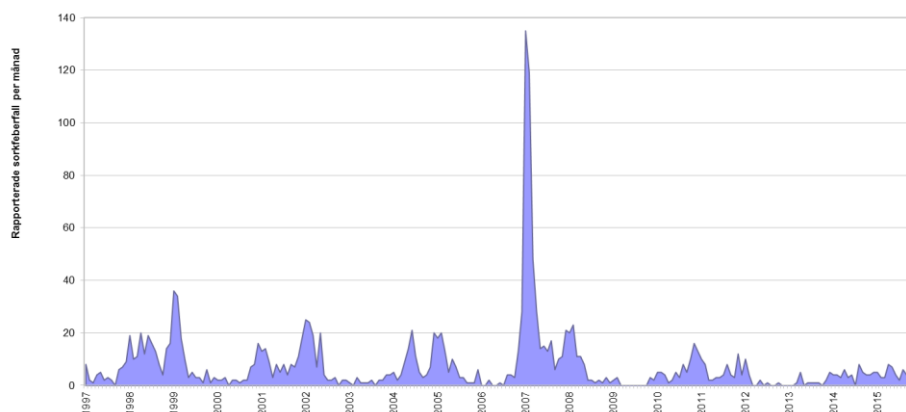
Kikhosta: Hela 22 fall rapporterades under året. Av dessa var 12 personer hemmahörande i Kirunaområdet, varav två var barn under 1 år som inte hade hunnit få sitt vaccinations skydd mot infektionen. Fem av fallen hade haft kontakt med personer som smittats utomlands eller själva smittats i samband med utlandsvistelse.

Efter att vaccinet mot kikhosta infördes i barnvaccinationsprogrammet 1996 minskade till att börja med antalet insjuknanden i de aktuella åldersgrupperna kraftigt. Sedan 2014 ses dock åter en ökning av fallen i hela Sverige och sannolikt har vaccinet en kortare skyddseffekt än vad man tidigare trott. Från och med 2016 kommer en ytterligare boosterdos av vaccinet att erbjudas barn i 14-16 års ålder. Vi inväntar också ett nytt kunskapsunderlag från Folkhälsomyndigheten under året.

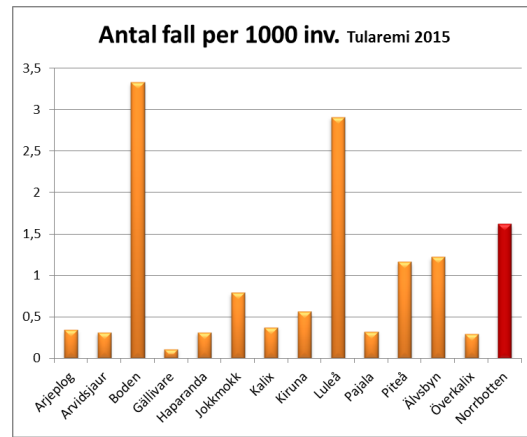
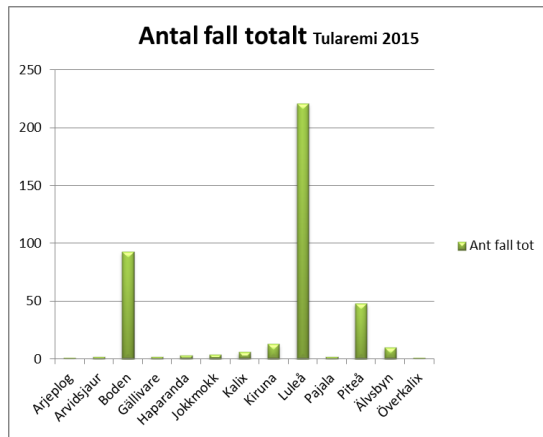

Övriga sjukdomar

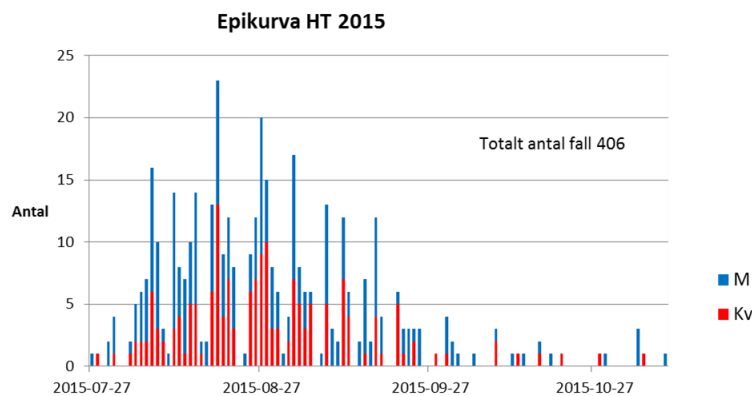
Sorkfeber: Sorkfeber återkommer epidemiskt i cykler som sammanfaller med förekomsten av skogssork. De senaste cyklerna får anses mycket beskedliga! 58 fall rapporterades 2015.

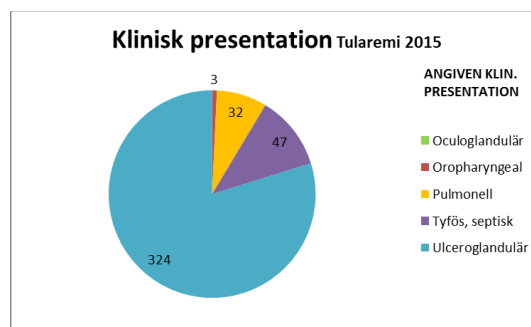
Harpest: Länet drabbades under sensommaren av ett gigantisk harpestutbrott där hela 406 fall diagnosticerades. Flest antal fall sågs nere vid kusten och fyrkantkommunerna. Luleå kommun hade flest fall – 221 stycken, men per befolkningsandel var Boden värst drabbat med 3,33 fall per 1000 invånare.

Epidemin hade sin peak i mitten på augusti.

Den vanligaste kliniska presentation som angivits var ulceroglandulär form (80 %) men pulmonella och tyfösa/septiska manifestationer var relativt vanligt förekommande.

Tuberkulos: Under året rapporterades 35 nya fall av tuberkulos. Fem av dessa anges smittade i Sverige. Samtliga var äldre än 65 år och personer som sannolikt reaktiverat en gammal infektion.

Det totala antalet fall har ökat jämfört med förra året (jämför 23 fall 2014) vilket är förväntat utifrån det ökande antalet migranter. Majoriteten av fallen, 21 stycken, är personer med ursprung från länderna kring Afrikas horn. Endast ett fall har uppgetts stamma från Syrien och inga anmälda fall anges ha sitt ursprung i Afghanistan eller Irak.

Det har inte dykt upp några konstaterade sekundärfall med anknytning till migranter vilket inte förvånar, men ur smittskyddssynpunkt är det icke desto mindre av stor vikt att hälsoundersökning sker skyndsamt i gruppen migranter för att snabbt identifiera fall så att inte vidare smittspridning sker.

Legionella: Under året rapporterades nio fall via labanmälan men endast fem ansågs vara kliniska fall. Två var sannolikt smittade i Norrbotten (troligen i hemmet) och tre i samband med utlandsresor.

Tabell – fall av anmälningspliktiga sjukdomar

Sjukdom (där fall rapporterats i Norrbotten under de senaste fem åren)	2011	2012	2013	2014	2015
Atypiska mykobakterier	1	4	7	11	7
Brucellos	0	1	0	0	0
Campylobacter	201	228	209	197	204
Cryptosporidium	14	3	0	0	0
Denguefeber	1	1	4	1	8
Echinokocker	0	0	0	1	0
EHEC	6	0	1	1	2
ESBL	72	105	102	120	139
ESBL-CARBA		0	0	0	2
Entamoeba histolytica	0	0	0	0	3
Giardia	15	27	16	20	27
Gonorré	10	11	9	13	16
Harpest	30	204	14	4	406
Hepatit A	2	1	3	0	3
Hepatit B	58	48	65	68	86
Hepatit C	69	79	81	42	62
HIV	26	19	12	16	18
Inv H.influenzae	3	3	3	3	2
Inv meningokocker	2	4	3	3	1
Inv pneumokocker	40	38	37	29	36
Inv S.pyogenes	3	11	23	18	20
Kikhosta	4	6	2	14	22
Klamydia	756	857	942	888	988
Legionella	7	8	10	7	7
Leptospira	1	0	1	0	0
Listeria	0	0	2	3	6
Malaria	2	3	1	6	6
MRSA	20	30	40	75	71
Mässling	0	0	0	0	0
Papegojsjuka	0	0	1	0	0
Paratyfoidfieber	0	1	0	0	0
PNSP	13	7	1	2	4
Påssjuka	0	1	0	0	0
Salmonella	76	84	86	58	72
SARS	0	0	0	0	0
Shigella	6	8	1	4	2
Sorkfeber	71	18	18	52	58
Stelkramp	0	0	0	0	0
Syfilis	6	2	2	3	1
Tuberkulos	9	21	15	23	34
Tyfoidfieber	1	0	0	0	0
Viral meningoencefalit	4	5	4	12	14
VRE	1	1	2	1	0
Yersinia	7	8	6	7	4

Anders Nystedt
Smittskyddsläkare

Ann-Louise Svedberg
Smittskyddssköterska

Ann-Marie Cylvén
Smittskyddssköterska

Inga-Lill Lundqvist
Smittskyddssekreterare